

Strokovno znanje in vestno delo sodnega tolmača

Viktorija Osolnik Kunc

1 Uvod

Prispevek oriše razvoj zahtev glede strokovnosti sodnih tolmačev, analizira primere sodne prakse in predstavi pomen stalnega strokovnega izpopolnjevanja za zagotavljanje kakovosti dela sodnih tolmačev.

Potreba po sodnih tolmačih v Republiki Sloveniji narašča od osamosvojitve dalje. Samostojna država je prinesla podjetjem prilagoditve sodobnemu tržnemu gospodarstvu, prihod tujega kapitala na slovenski trg in migracijo delovne sile konec devetdesetih let prejšnjega stoletja. (Osolnik Kunc, 2019) Dodatno so se potrebe po sodnih tolmačih v Sloveniji povečale z začetkom begunske krize in prvim valom beguncev, ki je prišel v Slovenijo leta 2015.¹

S porastom potreb po sodnih tolmačih za najrazličnejše jezike je narasla tudi potreba po nadgradnji predpisov na področju sodnega tolmačenja in prevodov, zlasti na področju nadzora, strokovnosti dela sodnih tolmačev in disciplinskih postopkov.

Sodni tolmači so strokovni pomočniki sodišč in drugih organov, torej pomemben člen v postopkih, v katerih sodelujejo osebe, ki ne razumejo jezika, v katerem poteka

1 Prim. Pristavec Đogić in Križaj, 2016.

postopek. Za kakovostno opravljanje dela morajo sodni tolmači strokovno znanje stalno dopolnjevati. Strokovno izpopolnjevanje je tudi posebno poglavje v Zakonu o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (VI. poglavje ZSICT)² ter podzakonskem aktu, Pravilniku o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (3. poglavje pravilnika)³ – oba sta začela veljati 1. januarja 2019.

Po uspešno opravljenem preizkusu strokovnosti⁴ sodni tolmač pred ministrom za pravosodje priseže, da bo opravljal svoje delo »vestno, natančno in po svojem najboljšem znanju« (3. alineja prvega odstavka 21. člena ZSICT). ZSICT s tem nadgrajuje Zakon o sodiščih (ZS), ki je predhodno urejal delo sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. Z uvedbo več novih institutov ZSICT dodatno izpostavlja dolžnost vestnega dela sodnega tolmača, krepi načelo strokovnosti ter bistveno razširja disciplinsko odgovornost sodnega tolmača in izvajanje disciplinskega postopka. (VII. poglavje ZSICT)

Zahteva po strokovnosti in z njo povezani vestnosti sodnega tolmača se je v normativnem delu predpisov o sodnih tolmačih v zadnjih sedemdesetih letih bistveno nadgradila. Kljub temu je treba pravna določila, ki se nanašajo na strokovnost in vestnost sodnega tolmača, še naprej dograjevati. Šele nadzor nad delom sodnih tolmačev namreč pokaže pomanjkljivosti, bodisi da so nekatere določbe vsebinsko odprte bodisi da sodniki zaradi pomanjkljivega poznavanja ali razumevanja opravljenega dela sodnega tolmača (priprava na tolmačenje, tolmačenje, posebno specialistično strokovno znanje, overjeni prevod) v nekaterih primerih o predlaganem stroškovniku sodnega tolmača s sklepom odločijo delno zavrnilno.

Sodni tolmač potrebuje za uspešno opravljanje dela širok nabor znanj, od obveznih splošnih do posebnih strokovnih, določene zahteve mora izpolnjevati že kot kandidat, da lahko pristopi k preizkusu strokovnosti⁵. Stalno se mora strokovno izpopolnjevati na jezikovnem, prevajalskem, primerjalnopravnem in terminološkem področju, usvojiti pa mora tudi tehnična znanja, kot so tehnike urejanja besedila, overitve, zapisovanja pri konsekvativnem tolmačenju in tolmačenja.

Ne glede na to, da kandidat na preizkusu strokovnosti za sodnega tolmača izkaže pravno in prevajalsko znanje ter usposobljenost za tolmačenje, pa to še ni zadostno zagotovilo,

2 Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (ZSICT), Uradni list RS, št. 22/18, 3/22 – ZDeb in 102/24.

3 Pravilnik o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 84/18, 148/21 in 18/24.

4 Za več informacij o preizkusih znanja in izobraževanjih za sodne tolmače glej Center za izobraževanje v pravosodju (cip.gov.si).

5 1. in 2. točka drugega odstavka 16. člena ZSICT določata kot pogoj za pristop k preizkusu strokovnosti za sodnega tolmača, da ima kandidat drugo stopnjo ali primerljivo stopnjo visokošolske izobrazbe in šest let delovnih izkušenj s področja imenovanja.

da je sposoben svoje znanje v vseh situacijah ustrezno uporabiti. Pravno prevajanje je zelo interdisciplinarno delo, za katero je treba sodnega tolmača s stalnimi strokovnimi izpopolnjevanji ustrezno izobraziti. (Kocbek 2016: 124) Od 463 imenovanih sodnih tolmačev v Republiki Sloveniji za vse jezike (v imeniku sodnih tolmačev na spletni strani Ministrstva za pravosodje je 37 kategorij jezikov) je izobrazbo prevajalca ali konferenčnega tolmača navedlo le 25 sodnih tolmačev.⁶

2 Zahteve strokovnosti za sodnega tolmača skozi čas

Vse do danes so se v zakonskih in podzakonskih aktih nadgrajevale zahteve po zagotavljanju strokovnosti za sodne tolmače.

Uredba o stalnih sodnih tolmačih iz leta 1949 je predpisala, da je za sodnega tolmača primeren tisti, ki izpolnjuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati državni uslužbenec. Prav tako pa mora sodni tolmač poznati zakonodajo in pravno terminologijo ter slovenski in tuji jezik, iz katerega in v katerega bo prevajal in tolmačil. (2. člen Uredbe, Uradni list LRS, št. 7/49)

Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih iz leta 1968 nadgrajuje pogoje glede strokovnosti,⁷ in sicer je lahko republiški sekretar pred postavitvijo sodnega tolmača pridobil mnenje predsednikov sodišč, kot tudi mnenje Društva strokovnih prevajalcev Slovenije.⁸ Pridobljeno strokovno mnenje predstavlja prvo sodelovanje stroke (društva) in sodstva s pristojnimi organi, s pooblastili za imenovanje sodnih tolmačev. Strokovno mnenje društva ali drugega organa predstavlja še danes eno od možnih oblik ocene strokovnosti sodnega tolmača, kadar ta svoje strokovnosti skladno z zakonom ni izkazal ali je na običajni način za preverjanje strokovnosti za sodne tolmače ne more izkazati.⁹

Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih iz leta 1979 kakovost znanja sodnih tolmačev prvič predpisuje s preizkusom znanja kandidatov za sodne tolmače. (2. člen pravilnika, 1979)

Leto pozneje je bil v uradnem listu objavljen Pravilnik o programu preizkusa znanja oseb, ki želijo biti imenovane za stalne sodne tolmače (1980). Pravilnik natančneje

6 Podatki veljajo na dan 4. 9. 2024 in so povzeti po Imeniku sodnih tolmačev, ki ga vodi Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije.

7 Med pogoje sodi, da je oseba polnoletna, obvlada jezik iz in v katerega prevaja in tolmači ter pozna pravno terminologijo (4. člen pravilnika).

8 Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije je bilo ustanovljeno leta 1960 pod imenom Društvo strokovnih prevajalcev Slovenije, leta 1961 pa uradno registrirano. Leta 1968 je spremenilo ime in od takrat uporablja današnje ime. Društvo je danes sicer bolj poznano pod kratico DZTPS. Iz *Zbornika ob 50. obletnici DZTPS*, https://dztps.si/doc/ZBORNIK_50let.pdf (datum dostopa: 11. 9. 2024).

9 Primerjaj sedmi odstavek 27. člena Zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih.

določa vsebino, obseg in trajanje preizkusa. Predpisuje tudi, da mora kandidat za sodnega tolmača imeti znanje iz prevajanja v slovenski in tuji jezik ter poznati pravno terminologijo. V pravilniku so našteje vrste pisanj in listin (tožba, obtožnica, sodne in upravne odločbe, pogodbe, spričevala, oporoke, javne in druge listine), pravni instituti ter organi (temeljni instituti s področja družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema, organizacija pravosodja in upravnih organov, temeljni institut kazenskega in civilnega prava), ki jih morajo sodni tolmači poznati. (2. člen pravilnika, 1980)

Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih iz leta 1982 je bistveno nadgradil pravilnik iz leta 1979. Bolj razčlenjeno določa pogoje in postopek postavitve sodnega tolmača. V drugem odstavku 3. člena določa, da lahko republiški sekretar za pravosodje in upravo oprosti preizkusa znanja osebo, za katero ugotovi, da je zmožna opravljati delo sodnega tolmača. Ker se pri ustnem delu preizkusi znanje iz tuje in slovenske pravne terminologije, je novost, da se diplomiranega pravnika oprosti ustnega dela preizkusa v slovenskem jeziku. (tretji odstavek 6. člena pravilnika, 1982) Pravilnik tudi prvič določa sestavo članov komisije, v kateri odslej sodelujejo predstavniki stroke, to so zaposleni na republiškem sekretariatu, visokošolski učitelji jezikovnih oddelkov ljubljanske Filozofske fakultete, takratne edine institucije, ki je izobraževala profesorje tujih jezikov, ter člani Društva znanstvenih in tehničnih prevajalcev in Zveze slušno prizadetih Slovenije, po potrebi pa še drugi strokovnjaki. (drugi odstavek 8. člena pravilnika) Vse naštetu kaže na preverjanje strokovnosti znanja kandidata, ki ga ocenjuje izpitna komisija, od katere se pričakuje visoka raven strokovnosti, vestnosti in natančnosti. Preizkus strokovnosti pred veččlansko komisijo ostaja v uporabi do danes.

Leta 1996 je ministrica za pravosodje na podlagi 93. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS 19/94 in 24/95 – ZS) izdala novi Pravilnik o sodnih tolmačih (1996). Gre za prenovljen podzakonski akt o sodnih tolmačih v samostojni državi Republiki Sloveniji, ki se mu spremeni tudi ime, iz njega je namreč izpadla beseda »stalni«. Novi pravilnik nadgrajuje določbe predhodnih pravilnikov. Tretji odstavek 4. člena določa, da lahko minister za pravosodje izjemoma oprosti preizkusa znanja osebo, ki ima pravno izobrazbo ter spričevalo o aktivnem znanju tujega jezika, ki velja v Sloveniji in tujini ter vključuje poznavanje pravne terminologije, ali ki je na pravnem področju dokazala poglobljeno znanje tujega jezika. Pisni preizkus znanja se v primerjavi z določbami predhodnih podzakonskih aktov podaljša, torej traja tri ure. (četrti odstavek 5. člena) Namen 4. člena je verjetno bil, da zajame zlasti osebe, ki so študirale v tujini, najpogosteje v Nemčiji, Avstriji, Veliki Britaniji ali ZDA, največkrat na podiplomskem študiju prava (LL. M.). Standarda ISO 17100 in ISO 11669 sicer predpisujeta, da lahko prevajalske projekte izvaja oseba z ustrezno prevajalsko izobrazbo. K temu je treba dodati, da je v tujini manj običajno, da bi delo sodnega tolmača opravljala oseba, ki nima

izobrazbe prevajalca.¹⁰ Dodana je tudi nova določba glede sestave komisije. Drugi odstavek 7. člena določa, da lahko minister za pravosodje za člane komisije jezikovnega dela preizkusa poleg visokošolskih učiteljev Filozofske fakultete in članov strokovnih društev imenuje tudi sodnega tolmača, ki ima ta status najmanj pet let, kot tudi po potrebi druge osebe, ki so usposobljene za preizkus znanja iz tujega jezika. Zanimivo je, da je lahko za člana komisije jezikovnega dela preizkusa znanja danes imenovana le še oseba, ki je sama imenovana za sodnega tolmača. Za prednost se šteje, če je ta hkrati tudi visokošolski učitelj. Ker je bilo v zadnjih letih več pritožb kandidatov na preizkusu strokovnosti za sodne tolmače zoper člane izpitnih komisij, danes v komisiji lahko sodelujejo le še tisti, ki so sami imenovani za sodnega tolmača.

Pravilnik o sodnih tolmačih iz leta 2002 podrobno določa dokazila o strokovnem znanju in praktičnih izkušnjah iz tujega jezika, s katerimi se predhodno preverja strokovno znanje kandidata za sodnega tolmača. Določbe sledijo ureditvi Pravilnika o sodnih izvedencih (1995), ki je bil izdan na podlagi 91. člena Zakona o sodiščih (ZS, 1994). ZS je konkretiziral naloge sodnih tolmačev, prav tako tudi sodnih izvedencev in cenilcev.

Z novelo Pravilnika o sodnih tolmačih¹¹ se je leta 2012 od sodnih tolmačev prvič zahtevalo, da izkazujejo svojo strokovnost, in sicer s predložitvijo petih (5) dokazil o stalnem strokovnem izpopolnjevanju v obdobju petih let od imenovanja ter vsakih nadaljnjih petih letih. (29.a člen Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 1/12) Izkazovanje strokovnosti se je pozneje z veljavnim ZSICT (2018) in Pravilnikom o SICT (2018) dodatno nadgrajevalo.

Od uvedbe dolžnosti za sodne tolmače, da izkazujejo svojo strokovnost, se je večkrat poseglo v zakonodajo. Kontrola ustreznosti dokazil o stalnem strokovnem izpopolnjevanju ostaja do danes v pristojnosti Ministrstva za pravosodje oziroma njegove pravosodne uprave, ki kot organ izvršilne veje oblasti poskrbi za presojo strokovnosti vseh treh deležnikov: sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev. Ker se je sodelovanje stroke z Ministrstvom za pravosodje izkazalo za nujno potrebno, je bil z ZSICT ustanovljen tudi nov institut, Strokovni svet, ki sodeluje v najpomembnejših postopkih: imenovanje in razrešitev sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ter disciplinskih postopkih zoper njih, opravlja pa tudi še druge naloge, določene z zakonom. (II. poglavje ZSICT) Skupaj z institutom Strokovnega sveta so bila ustanovljena tudi stalna strokovna telesa, ki Strokovnemu svetu zagotavljajo strokovno pomoč ter oblikujejo strokovna mnenja in stališča. (9. člen ZSICT) Stalno strokovno telo za sodno tolmačenje in prevode je v prvem šestletnem mandatu (2019–2025) uredilo in izdalo Splošne in posamične smernice za strokovno področje sodnega tolmačenja in

10 Več o tem lahko preberemo v monografiji Erika Hertoga in Jana van Guchta (ur.) (2008).

11 Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 1/12.

prevodov. Postavilo je smernice za vrednotenje dokazil o stalnem strokovnem izpopolnjevanju, ki jih je v strokovnih mnenjih o delu posameznih sodnih tolmačev tudi dosledno upoštevalo.

Stalno strokovno izpopolnjevanje sodnih tolmačev je v Sloveniji v primerjavi z drugimi evropskimi državami zelo dobro urejeno. (Hertog in van Gucht 2008) Sodni tolmači v Sloveniji tudi podpirajo povezovanje v stanovskih društvih in se udeležujejo strokovnih izobraževanj. Ne glede na to pa se mednarodnih strokovnih konferenc in kongresov v tujini, zlasti zunaj Evrope, udeležujejo v zanemarljivem številu. Postavlja se vprašanje, ali je strokovnost sodnih tolmačev danes boljša kot na primer pred tridesetimi leti, o čemer za zdaj še ni preverljivih podatkov. Z gotovostjo lahko trdimo, da je danes bistvena prednost tehnologije v hitrosti storitve, medtem ko to ne velja tudi za kakovost izdelka in odgovornost zanj. Ta še naprej ostaja pri človeku. O vprašanju kakovosti in odgovornosti v prevajanju in pravu so govorili nekateri govorci na nedavnih mednarodnih prireditvah – forumu in konferencah v Ljubljani ter na Reki.¹² Ivan Bratko (forum, Ljubljana) je govoril o pomanjkljivi *ustvarjalnosti* umetne inteligence. Taja Kuzman (konferenca, Ljubljana) je govorila o *haluciniranju* v velikih jezikovnih modelih (VJM, angl. *Large Language Models*)¹³. Giorgio Maria Di Nunzio (konferenca, Reka) je govoril o tem, da sistemi *RAG (Retrieval-Augmented Generation)*¹⁴ ne bi smeli zgolj ponavljati pravnih izrazov, temveč njihov namen umestiti v kontekst.

Pregled zgodovinskega razvoja zahtev za sodne tolmače omogoča boljše razumevanje aktualne sodne prakse, kjer se strokovnost tolmačev kaže tudi skozi sodne odločbe.

3 Sodna praksa

V sodnih postopkih sodniki s polno odgovornostjo iz imenika sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev izberejo izvedenca, cenilca ali tolmača za jezik, ki ga govori oziroma razume udeleženec in stranka v postopku, ter zaupajo strokovnemu znanju naštetih

12 Avtorica članka sem se udeležila naslednjih dogodkov: Mednarodni forum o prevajanju in tolmačenju 2025 – Moč besede in inteligentna prihodnost, 29. marec 2025 v Ljubljani (organizator Združenje SCIT*), Lektorsko-prevajalska konferenca 2025: Vpliv digitalne preobrazbe na prevajanje, 16.–17. april 2025 v Ljubljani (organizator Lektornica), in Citizens at the Forefront of Law, Terminology, and Technology: Navigating Legal Information in the Digital Environment, 24. april 2025 na Reki, Hrvaška (organizatorji Pravna fakulteta Univerze na Reki, EDIC, EDC, Institut za hrvaški jezik).

13 Glej v zvezi s tem Guerreiro, Nuno M., et al. 2023. Hallucinations in Large Multilingual Translation Models. V: *Transactions of the Association for Computational Linguistics* (2023) 11: 1500–1517. https://doi.org/10.1162/tacl_a_00615.

14 V slovenščini za enkrat uporabljamo angleško poimenovanje. Slovar računalniških izrazov DIS predlaga slovenski prevod »generacija, obogatena z iskanjem«.

strokovnjakov. Odgovornost sodnega tolmača, kot tudi drugih dveh pomočnikov sodišč, pa je, da skrbi za nenehno izpopolnjevanje znanja. Uspešnost postopka se namreč kaže tudi v dobrem sodelovanju sodišča s sodnim tolmačem glede preverjanja njegove razpoložljivosti, možnosti vpogleda v sodni spis in priprave na tolmačenje (45. člen Pravilnika). Dobro usposobljen sodni tolmač je tisti, ki je tudi za tolmačenje ustrezno pripravljen in pripravi overjene prevode natančno, vestno, in s tem posredno prispeva k nemotenemu poteku postopka in posledično tudi dobremu poslovanju sodišča, ki zaradi slabega prevoda, nenatančnega tolmačenja, pritožbe stranke ali obdolženca po zagovorniku nima dodatnih stroškov zaradi imenovanja drugih sodnih tolmačev, ki opravljajo dodatno tolmaško in prevajalsko delo v postopku.

V zadnjih letih v sodni praksi zasledimo primere, v katerih višja sodišča obravnavajo pritožbe sodnih tolmačev ali tožečih strank zoper odločitve prvostopenjskih sodišč, ki se dotikajo dela sodnega tolmača. Čeprav ni pogosto, da bi bila kakovost prevoda neposredno predmet postopka in presoje, se ta vendarle odraža posredno v odločitvi sodišča o priznavanju predlaganega stroškovnika sodnega tolmača, ki je sestavljen iz plačila za opravljeno delo in povračila stroškov sodnemu tolmaču.¹⁵ Stranka se lahko po svojem zagovorniku pritoži zoper stroškovnik, če neustrezen prevod vpliva na njene pravice v postopku. Drug razlog je tudi zahteva po ustrezni izobrazbi kandidata za sodnega tolmača.

Zanimiv primer zavedanja, da je lahko pomočnik sodišča le tisti, ki je ustrezno usposobljen, s čimer prispeva k uresničevanju pravic, je odločitev Vrhovnega sodišča Republike Slovenije Sodba U 552/92 z dne 4. 3. 1993. Takratno Ministrstvo za pravosodje in upravo Republike Slovenije je zavrnilo zahtevo tožnice za imenovanje za stalno sodno tolmačko za nemški jezik, saj ta ni izpolnjevala pogoja glede strokovne izobrazbe, kot ga je določal prvi odstavek 3. člena Pravilnika o stalnih sodnih tolmačih (Uradni list SRS, št. 36/82 – Uradni list RS, št. 18/92), niti ni bil izpolnjen pogoj drugega odstavka 3. člena, ki je dovoljeval izjemo v primeru primanjkovanja sodnih tolmačev za posamezni jezik. Različica pravilnika iz leta 1990 je določbo 3. alineje prvega odstavka 3. člena pravilnika iz leta 1982 (Uradni list SRS, št. 36/82), »najmanj srednjo izobrazbo«, nadomestila z »visoko izobrazbo«. Enako se je spremenil drugi odstavek 3. člena, ki zdaj določa, da je lahko izjemoma imenovana oseba z nižjo izobrazbo od zahtevane,

15 V zvezi s terminom *plačilo* je treba dodati, da je Združenje SCIT® v fazi strokovnega usklajevanja o osnutku Zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih leta 2017 opozorilo na neenotno rabo termina za plačilo za opravljeno delo. Zakon o pravdnem postopku in Zakon o kazenskem postopku namreč uporabljata termina »stroški« (potni stroški, materialni stroški, prenočitve in drugi) in »nagrada« (odmena za delo), medtem ko uvaja ZSICT novi termin »plačilo za opravljeno delo«. Ministrstvo za pravosodje je sledilo predlogu združenja in v tretjem odstavku 45. člena ZSICT dodalo pojasnilo glede rabe termina »plačilo za opravljeno delo« in »nagrade« ter opozorilo, da ju gre razumet kot sopomenki.

torej srednjo strokovno ali višjo strokovno izobrazbo, če primanjkuje sodnih tolmačev z ustrezno visoko izobrazbo. Tožnica je v svoji tožbi sicer navedla, »da visoka strokovna izobrazba ni nobeno merilo, ali obvladaš tuj jezik, ali ne«.

V odločitvi Višjega sodišča v Ljubljani VSL Sklep II Cp 106/2019 z dne 27. 9. 2019 je tožnica oporekala kakovost dela dveh sodnih tolmačev za nemški jezik. Očitala jima je vrsto nepravilnosti v posameznih delih prevodov, kot tudi izpuščanje delov izjave priče. Višje sodišče v Ljubljani je v svoji odločitvi zapisalo, da je zaradi izjemne občutljivosti vsebine zadeve posebna raven strokovnosti nujna, namreč »sodni tolmač mora obvladati tudi terminologijo s področja medicine«. Zaradi sodelovanja tujega izvedenca je vestno, natančno in strokovno delo sodnih tolmačev v predmetni zadevi ključnega pomena za izdelavo izvedenskega mnenja.

V odločitvi Upravnega sodišča UPRS Sklep III U 57/2021-17 z dne 17. 2. 2022 je tožnica želela s tožbo v upravnem sporu izboljšati svoj pravni položaj v postopku preizkusa strokovnosti za sodno tolmačko za romunski jezik, na katerem je bila dvakrat neuspešna. Toženka, Ministrstvo za pravosodje, je v odgovoru na vrsto očitkov tožnice glede izvedbe in ocenjevanja preizkusa med drugim odgovorila, da mora »[k]andidat za sodnega tolmača [...] poleg splošnega znanja tujega jezika in pravil prevajanja poznati tudi pravno terminologijo v slovenskem in tujem jeziku ter pravno kulturo, zato je bila pri oblikovanju smernic upoštevana visoka strokovna zahtevnost in velika odgovornost kandidata«.

4 Vloga stalnega strokovnega izpopolnjevanja (CPD)¹⁶ za sodne tolmače

Kot smo omenili že v 2. poglavju, sodni tolmači svojo strokovnost izkazujejo z dokazili o stalnem strokovnem izpopolnjevanju. Kot bomo videli v nadaljevanju, dobro izobraženi sodni tolmači s svojim strokovnim znanjem pomembno prispevajo k učinkovitosti postopka in njegovim finančnim posledicam. Stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju in priporočilom za strokovno delo sodnih tolmačev je treba zato pripisati večji pomen, ki ga je treba razširiti v normativnem delu predpisov, kar Ministrstvo za pravosodje ureničuje z osnutkom Pravilnika o strokovnem izpopolnjevanju, vrstah dokazil in načinih preverjanja strokovnosti sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev (EVA: 2025-2030-0006), ki je v času pisanja članka bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 34/2025 z dne 9. 5. 2025).

¹⁶ Stalno strokovno izpopolnjevanje se v angleščini glasi *Continuing professional development* ali s kratico CPD.

Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje v zadevah o sodnih tolmačih, za katere odredi preverjanje strokovnosti, odloča na predlog stalnega strokovnega telesa za sodno tolmačenje in prevode, ki za vsak obravnavan primer izdelata strokovno mnenje. Stalno strokovno telo je v prvem mandatnem obdobju (2019–2025) izdelalo 46 strokovnih mnenj, v nekaterih primerih tudi po eno ali več dopolnilnih mnenj. V večini primerov je stalno strokovno telo ocenjevalo skladnost izkazane strokovnosti z določbami v ZSICT in Pravilniku, pri čemer je upoštevalo Splošne in posamične smernice za sodne tolmače (2020), in izpostavilo obliko sodnega prevoda, ki je zelo pomembna in ustvari obličnost overjenega prevoda, kot tudi strokovnost prevoda.¹⁷ Stalno strokovno telo je s poglobljenimi strokovnimi mnenji in primeri dobre prakse prispevalo k razvoju stroke. V svojih odločitvah o izpolnjevanju strokovnosti je v obravnavanih primerih med drugim izpostavljalo pomen trajanja izobraževanja in vrsto pridobljenega znanja.

Poročilo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije za leto 2023¹⁸ razkriva, da so se izdatki za sodne tolmače precej povečali, po poročilu Ministrstva za pravosodje pa se stanje v letu 2024 ni spremenilo. Razlogi so povečano število zadev, v katerih je bila odobrena brezplačna pravna pomoč, in povečanje števila pripornih zadev zaradi kaznivega dejanja po 308. členu Kazenskega zakonika. Med primere z brezplačno pravno pomočjo štejejo zlasti individualne delovne spore, v katerih se socialno šibkejšim strankam, pogosto gre za tuje delavce, lahko odobri brezplačna pravna pomoč, s katero se krijejo tudi stroški sodnega tolmača. Močno so se povečali tudi primeri kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu Kazenskega zakonika, pri katerem so osumljenci in žrtve tujci, ki jim je treba zagotoviti pravico do spremljanja postopka v jeziku, ki ga razumejo, zlasti s tolmačenjem, osumljencem pa tudi z overjenimi prevodi (6. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah). Ministrstvo za pravosodje želi s skupno tremi podzakonskimi akti nadzorovano vplivati na finančne posledice sodelovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v sodnih postopkih.¹⁹

17 Če se v postopku ocene strokovnosti, ki ga strokovno vodi stalno strokovno telo za sodno tolmačenje in prevode za posameznega sodnega tolmača, izkaže, da je treba dodatno strokovno pregledati prevode sodnega tolmača, stalno strokovno telo Strokovnemu svetu predlaga imenovanje začasnega strokovnega telesa za določeni jezik.

18 Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč. [na spletu] Dostopno: Sodstvo Republike Slovenije. [Datum dostopa: 26. aprila 2025]

19 Za izvajanje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (Uradni list RS, št. 102/24), ki je bil sprejet 22. novembra 2024, veljati pa je začel 18. decembra 2024, je Ministrstvo za pravosodje pripravilo ter dalo v obravnavo in strokovno usklajevanje osnutke treh podzakonskih aktov: osnutek Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, osnutek Pravilnika o strokovnem izpopolnjevanju, vrstah dokazil in načinih preverjanja strokovnosti sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ter osnutek Odredbe o plačilu za opravljeno delo članom stalnih in začasnih strokovnih teles Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje.

Priporočila stalnega strokovnega telesa izpostavljajo pomen trajanja izpopolnjevanja. Dokazilo o obisku poletne šole nacionalnega prava v slovenskem ali tujem jeziku, kot jo organizirajo nekatere fakultete,²⁰ zaradi večdnene trajanja šteje za dve dokazili. Izobraževanje o slovničnih in terminoloških vprašanjih slovenskega jezika se priznava za jezikovno izobraževanje, torej posebno strokovno izobraževanje, ne glede na jezik imenovanja sodnega tolmača.²¹ Jezikovno izobraževanje, v katerem je predstavljenih več sorodnih jezikov skupaj,²² na primer hrvaški in srbski jezik, pa ni primerljivo z izobraževanjem, v katerem se posvečamo le enemu jeziku, zato takega dokazila ne upoštevamo v celoti, ampak le do polovice (0,5) dokazila. Med splošna strokovna znanja štejemo tudi tehnike zapisovanja pri konsektivnem tolmačenju ali poznavanje in uporaba pripomočkov za tolmačenje.

5 Standardi stalnih strokovnih izpopolnjevanj Združenja stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT®

Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT® je bilo ustanovljeno leta 2012.²³ Dejavnost društva je specializirano zastopanje sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev ter njihovih pravic in dolžnosti. Članstvo v Združenju SCIT® lahko pridobijo le osebe, ki so imenovane za sodne tolmače ali izkazujejo delovne izkušnje kot pravni prevajalci.

Združenje SCIT® je edino društvo s specializirano dejavnostjo, ni pa edino, ki v Sloveniji zastopa sodne tolmače. Poleg njega sodne tolmače zastopata še Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije (DZTPS, 1960) in Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije (DPTS, 2014), ki ju lahko uvrščamo med splošna društva, saj so vanju včlanjeni prevajalci, tolmači, sodni tolmači in lektorji.

20 Na primer enotedenska šola francoskega, nemškega oziroma avstrijskega prava, ki jo letno organizira Pravna fakulteta v Ljubljani.

21 Dodati je treba, da se ne glede na število izpopolnjevanj upošteva le eno dokazilo o udeležbi na izobraževanju o slovenskem jeziku na obdobje petih let.

22 Navedenega ne gre zamenjati z jezikovnim izobraževanjem, v katerem se predavatelj omeji na jezikovni par tuji-slovenski jezik.

23 Leta 2017 je registriralo kratko ime, Združenje SCIT. Z odločbo Urada RS za intelektualno lastnino z dne 12. oktobra 2020, registrska številka 202070102, je registrirana znamka, ki se nanaša na logotip z imenom, ne glede na barve. Združenje SCIT® izkazuje registracijo z zaščitnim registracijskim znakom – ®. Združenje SCIT® je od leta 2017 redni član Mednarodne zveze prevajalcev (FIT).

Specializirana dejavnost Združenju SCIT[®] omogoča poglobljeno ukvarjanje s pravnimi vprašanji, povezanimi z delom sodnih tolmačev, ter spodbujanje strokovne odličnosti, ki temelji na teoretskih izhodiščih in preverjenih strokovnih pristopih v teoriji prevajanja.

Temeljna stebra delovanja Združenja SCIT[®] sta organizacija strokovnih izobraževanj in priprava pravnih mnenj ob spremembah predpisov, ki urejajo delo sodnih tolmačev. Na ta način združenje utrjuje svojo vlogo strokovne avtoritete v pravnem in prevajalskem prostoru.

Obliko, vsebino in dolžino izpopolnjevanja določa prevajalska in tolmaška stroka na nacionalni ravni sama. Enotnega mednarodnega standarda za stalno strokovno izpopolnjevanje namreč ne poznamo. Stalno strokovno izpopolnjevanje je v prevajalski in tolmaški stroki podcenjeno. (Taebi in Razavi, 2020) Šele v zadnjih letih pridobiva prepoznavnost, ki je lahko odvisna tudi od nacionalne reguliranosti izobraževanj, zlasti za sodne tolmače. Med bolj prepoznavnimi organizacijami, po katerih se lahko zgledujemo, sta ATA (American Translators Association) ali SRA (UK Solicitors Regulatory Authority), medtem ko Mednarodna zveza prevajalcev (FIT – Fédération Internationale des Traducteurs – International Federation of Translators, fit-ift.org),²⁴ katere redni polnopravni član je tudi Združenje SCIT[®] od leta 2017, izdaja strokovna priporočila (angl. *position paper*). Stalnega strokovnega izpopolnjevanja ne smemo zamenjati z vseživljenjskim učenjem (LLL = *Lifelong Learning*), kot sta ga opredelila UNESCO in OECD. Prav tako je treba razlikovati pridobivanje novih znanj od znanja, pridobljenega z univerzitetno izobrazbo, delovnimi izkušnjami in strokovnim znanjem sodnega tolmača.²⁵

Združenje SCIT[®] pri organizaciji stalnih strokovnih izpopolnjevanj pazi na poglobljeno, strukturirano, konceptualno ter ciljno usmerjeno učenje, katerega cilj je nadgradnja znanj in praktičnih izkušenj v poklicu. Od ustanovitve leta 2012 razvija in nadgrajuje standarde kakovosti za organizacijo stalnih strokovnih izpopolnjevanj, namenjenih sodnim tolmačem in pravnim prevajalcem.

24 Glej FIT Position Paper on Continuing Professional Development (CPD) Mednarodne zveze prevajalcev (FIT) iz leta 2022.

25 Zakonodajalec v osnutku Pravilnika o strokovnem izpopolnjevanju, načinu preverjanja strokovnosti in vrstah dokazil za sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače v drugem odstavku 4. člena predvideva možnost, da sodni tolmač dolžnost stalnega strokovnega izpopolnjevanja lahko izkazuje tudi s prevodom. Predlaganemu merilu obsega prevoda kot lastnosti za njegovo zahtevnost je Združenje SCIT[®] nasprotovalo in opozorilo na določbo drugega odstavka 47. člena Pravilnika o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (Uradni list RS, št. 84/18, 148/21 in 18/24), ki za zahtevni prevod opredeljuje tistega, za katerega so potrebna »posebna specialistična strokovna znanja«.

Združenje SCIT® upošteva naslednja merila:

a. Dolžina izobraževanja

Dolžina stalnih strokovnih izpopolnjevanj je pomemben kazalnik poglobljenosti in strokovnosti izobraževanja. V Združenju SCIT® zagovarjamo stalna strokovna izpopolnjevanja v trajanju najmanj petih (5) šolskih ur, saj takšna dolžina omogoča bolj kompleksno nadgradnjo znanja. Krajša izobraževanja (tri do štiri šolske ure) so možna, vendar so praviloma namenjena uvodnim vsebinam ali osvežitvi že pridobljenih znanj. Izogibamo se oblikam izobraževanja, ki so pretežno informativnega značaja in ne omogočajo poglobljenega razvoja strokovnih kompetenc.

b. Ustrezna izbira predavatelja

Izbira predavatelja je eden najpomembnejših dejavnikov zagotavljanja kakovosti izobraževanj. V Združenju SCIT® prednostno izbiramo visokousposobljene predavatelje z mednarodnimi izkušnjami in strokovnimi priporočili, primerljivimi zahtevam iz standarda ISO 17100:2015 (točka 3.1.4).

Predavatelji morajo imeti odlično znanje jezika, ne glede na to, ali vodijo splošno ali posebno strokovno (jezikovno) izobraževanje. Prednost je, če so poznavalci pravne terminologije, ni pa nujno. Namesto tega morajo imeti poleg slovnicega znanja znanje o besedotvorju, pomenoslovju in besedilni slovnici. Prav tako so pomembne lastne izkušnje s sodnim tolmačenjem ali sodelovanje s sodnimi tolmači. Poudarek dajemo tudi didaktičnim in pedagoškim izkušnjam in sposobnosti prilagajanju snovi strokovnim potrebam udeležencev.

Na izbiro primernega strokovnjaka lahko vplivajo tudi dejavniki, kot so finančna pričakovanja predavatelja, tehnična pismenost predavatelja na splošno, posebej pa, ko poteka dogodek na daljavo, sposobnost sprotnega prilagajanja zahtevam občinstva in drugi, na katere organizator izobraževanja ne more vedno vplivati. Domače in tuje predavatelje je treba opremiti z dodatnimi pojasnili o kulturnih razlikah in pričakovanjih slovenske strokovne skupnosti. Zlasti tuji predavatelji so nemalokrat presenečeni nad visokim znanjem sodnih tolmačev v Sloveniji.

c. Dokazilo in gradivo

Pomemben del standarda stalnega strokovnega izpopolnjevanja je tudi izdaja potrdila o udeležbi, ki vsebuje vse obvezne elemente, kot jih določa 20. člen Pravilnika o SICT. Dodatno vsebuje še datum rojstva udeleženca, zaporedno številko potrdila, kratko predstavitev predavatelja in vsebino izobraževanja. Slednje je pomembno zlasti za oceno vsebinske ustreznosti izobraževanja.

Poleg potrdila zagotovimo tudi ustrezno strokovno gradivo, ki omogoča nadaljnjo poglobitev znanja in uporabo v praksi. Gradivo običajno presega obliko osnovnih

predstavitev (na primer PowerPoint) in vključuje praktične primere, terminološke zbirke ali strokovne usmeritve za delo sodnega tolmača.

d. Teme izobraževanj

Pri izbiri tem izobraževanj se v Združenju SCIT[®] dosledno ravnamo po aktualnih strokovnih potrebah sodnih tolmačev. Posebno skrb namenjamo izogibanju temam z zgolj informativnim značajem, ki ne prispevajo k dejanski nadgradnji znanja ali veščin. Predavatelje spodbujamo, da naslavljajo ponavljajoča se strokovna vprašanja, terminološke dileme, pravne institute in konkretne primere iz prakse, ki zahtevajo visoko stopnjo strokovnega razumevanja in presoje. Cilj izbire tem je, da se sodnim tolmačem omogočijo razvoj poklicne odličnosti, večja suverenost v izvajanju poklica in krepitev pravne varnosti strank v postopkih.

6 Zaključek

Strokovno znanje in vestno delo sodnega tolmača sta nepogrešljiva elementa za zagotavljanje pravičnega sojenja in učinkovitega izvajanja pravic strank v postopkih. Zgodovinski pregled razvoja predpisov in sodne prakse kaže na postopno, a vztrajno krepitev standardov strokovnosti, odgovornosti in nadzora nad delom sodnih tolmačev. Stalno strokovno izpopolnjevanje, kot ga danes predpisujejo zakonski in podzakonski akti ter priporočila strokovnih teles, je ključno za ohranjanje visoke ravni strokovnosti. Vloga stanovskih združenj, kot je Združenje SCIT[®], pri razvoju in spodbujanju kakovostnih izobraževanj dodatno prispeva k profesionalizaciji tega zahtevnega poklica. Ministrstvo za pravosodje upošteva nekatera strokovna priporočila stanovskih združenj pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov, čeprav zaradi pomanjkanja strokovnega znanja vedno ne razume namena priporočila ali standarda, kar za stanovska združenja predstavlja dodaten napor pri pojasnjevanju strokovnih priporočil in standardov.

Nadaljnji razvoj smernic, okrepitev nadzora in spodbujanje udeležbe sodnih tolmačev na nacionalnih in mednarodnih strokovnih dogodkih ostajajo pomembne naloge za prihodnost stroke.

Viri in literatura

Temeljna literatura

Bajčić, Martina, in Osolnik Kunc, Viktorija. 2017. Why we need CPDs – Translators in disguise. *Translating Europe Forum*, 6.–7. november 2027, Evropska komisija. [na spletu] Why We Need CPDs : Translators as Experts in Disguise pdf [Datum dostopa: 16. aprila 2025].

- Hertog, Erik, in van Gucht, Jan (ur.). 2008. *Status Quaestionis. Questionnaire on the Provision of Legal Interpreting and Translation in the EU*. Antwerp, Oxford, Portland: Intersentia.
- Kocbek, Alenka. 2016. Legal translation: a view from multiple perspectives. V: Bajčić, Martina, in Dobrić Basanež, Katja (ur.). *Towards the professionalization of legal translators and court interpreters in the EU*. Cambridge Scholars Publishing. 124–146.
- Osolnik Kunc, Viktorija. 2015. Poročilo z XX. svetovnega kongresa FIT (2014). *Vestnik za tuje jezike* [na spletu] 7(1). 307–311. Dostopno: Vestnik za tuje jezike.
- Osolnik Kunc, Viktorija. 2019. Neformalno izobraževanje prevajalcev v Sloveniji. V: *Bela knjiga o prevajanju 2018: premiki na področju prevajanja, tolmačenja, podnaslavljanja in lektoriranja v Sloveniji*. [na spletu] Društvo slovenskih književnih prevajalcev. 142–144. Dostopno: Bela knjiga o prevajanju 2018.pdf [Datum dostopa: 15. aprila 2025].
- Osolnik Kunc, Viktorija, Rovar, Barbara, in Pregelj, Barbara (ur.). 2020. *Splošne in posamične smernice za strokovno področje sodnega tolmačenja in prevodov: opis področja dela*. [na spletu] Ljubljana: Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT; Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije; Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije. Dostopno: Splošne in posamične smernice (pdf).
- Pristavec Đogić, Mojca, in Križaj, Marjana. 2016. Migrantska kriza: primer Slovenije: podatki (PO). [na spletu] Dostopno: Migrantska kriza v Sloveniji.pdf [Datum dostopa: 15. aprila 2025].
- Taebi, Ehsan, in Razavi, Mir Saeed Mousavi. 2020. Towards a CPD Framework of Reference for the Translation Profession. V: *Lebende Sprachen*, 65(2). 303–326.

Zakonski in podzakonski akti o sodnih tolmačih (kronološko)

- Zakon o ureditvi ljudskih sodišč. V: Zbirka kazenskih zakonov. Uprava šole narodne milice, 1946.
- Zakon o sodiščih splošne pristojnosti, Uradni list SRS, 20/65.
- Zakon o rednih sodiščih, Uradni list SRS, št. 10/77, 4/82, 37/82, 7/86, 41/87, 24/88 in Uradni list RS, št. 8/90.
- Ustava Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ 90, 97, 99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a.
- Zakon o sodiščih, Uradni list RS, št. 19/94, 45/95, 26/99, 38/99, 28/00 in 26/01.
- Zakon o sodiščih, Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-I, 104/20, 203/20 – ZIUPOPVE, 18/23 – ZDU-IO in 42/24 – odl. US.
- Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (ZSICT), Uradni list RS, št. 22/18, 3/22 – ZDeb in 102/24.
- Uredba o stalnih sodnih tolmačih, Uradni list LRS, št. 7/49 in 26/50.
- Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih, Uradni list SRS, št. 1/68, 4/73 in 22/77.
- Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih, Uradni list SRS, št. 1/79 in 12/80.
- Pravilnik o programu preizkusa znanja oseb, ki želijo biti imenovani za stalnega sodnega tolmača, Uradni list SRS, št. 3/80.
- Pravilnik o stalnih sodnih tolmačih, Uradni list SRS, št. 36/82, 33/84, 28/85, 5/86, 30/86, 3/87, 29/87, 1/88, 17/88, 35/88, 6/89, 17/89, 24/89, 30/89, 38/89, 4/90, 10/90, 14/90, 26/91-I, 18/92, 12/93 in 16/94.

Pravilnik o sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 17/96, 8/97, 72/98, 88/00 in 102/01.

Pravilnik o sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 49/02, 75/03 in 71/07.

Pravilnik o zagotovitvi sredstev za strokovno izpopolnjevanje sodnih izvedencev in sodnih cenilcev (Uradni list RS, št. 87/05).

Pravilnik o sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 88/10, 1/12, 35/13 in 50/15.

Pravilnik o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, Uradni list RS, št. 84/18, 148/21 in 18/24.

Sodna praksa slovenskih sodišč

VSRS Sodba U 552-92 z dne 4. 3. 1993, ECLI:SI:VSRS:1993:U.552.92 (imenovanje sodnega tolmača).

VSL Sklep II Cp 106/2019 z dne 27. 9. 2019, ECLI:SI:VSLJ:2019:II.CP.106.2019 (kakovost opravljene-ga dela tolmačenja in prevajanja, nagrada sodnega tolmača).

UPRS Sklep III U 57/2021-17 z dne 17. 2. 2022, ECLI: ECLI:SI:UPRS:2022:III.U.57.2021.17 (opra-vljanje izpita za sodnega tolmača).

Povzetek

Prispevek obravnava razvoj zahtev glede strokovnosti in vestnosti sodnih tolmačev v Sloveniji, s posebnim poudarkom na stalnem strokovnem izpopolnjevanju, ki ga določata Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (ZSICT) ter Pravilnik o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih. Analizira pomen ustrezne pravne in prevajalske usposobljenosti, sodne prakse v zvezi z delom sodnih tolmačev ter vlogo strokovnih teles pri zagotavljanju kakovosti storitev. Predstavljen je tudi standard izo-braževanj, ki ga razvija Združenje SCIT*, in pomen strukturiranega, ciljno usmerjenega učenja za krepitev strokovnosti v poklicu sodnega tolmača.

Ključne besede: sodni tolmač, strokovnost, vestno delo, stalno strokovno izpopolnjevanje, učinkovitost postopka

Abstract

Professional knowledge and the diligent work of court interpreters

This article explores the progression of professional and ethical standards for court interpreters in Slo-venia, particularly emphasizing continuing professional development (CPD) as prescribed by the Court Experts, Assessors and Court Interpreters Act (*Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolma-čih* – ZSICT) and the Regulation of Court Experts, Assessors and Court Interpreters. It critically assesses the role of legal and translational competence in the performance of court interpreters, examines relevant case law, and considers the contribution of professional bodies to the maintenance of quality standards. Additionally, the article outlines the training framework established by the Association of Sworn Court Interpreters and Legal Translators of Slovenia SCIT*, underlining the necessity of structured, sustained, and purpose-driven educational programmes to ensure professional excellence in court interpreting.

Keywords: court interpreter, professional knowledge, diligent work, continuing professional deve-lopment, procedural efficiency

O avtorici

Viktorija Osolnik Kunc (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) je diplomirana prevajalka nemščine in profesorica angleščine (1997) ter magistrica znanosti nemškega jezikoslovja (2005). Od leta 1999 je redno zaposlena kot visokošolska učiteljica za nemški jezik na Oddelku za germanistiko Filozofske fakultete v Ljubljani, na katerem od začetka neprekinjeno poučuje prevajanje v nemščino in strokovno komunikacijo. Je prav tako stalna sodna tolmačka za nemški jezik (1999), predsednica Združenja stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT² v četrtem mandatu (2012), izvoljena članica Sveta Mednarodne zveze prevajalcev (FIT) (2022) za mandatno obdobje treh let, vodja stalnega strokovnega telesa za sodno tolmačenje in prehode pri Strokovnem svetu Ministrstva za pravosodje v drugem mandatu (2019) ter sodnica porotnica pri Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani (2020).

Elektronski naslov: viktorija.osolnikkunc@ff.uni-lj.si